
Det kongelige danske geografiske Selskab.

I det første Møde i Vinteren 1903—1904 holdt Museumsinspektør Cand. mag. *C. H. Ostenfeld* Foredrag om *De internationale Havundersøgelser*. Lysbilleder.

I det andet Møde holdt Statsgeolog, Dr. phil. *V. Madsen* Foredrag om *Kræfterne i Jordens Indre og deres Virkninger paa Jordskorpen*. Lysbilleder.

Generalstabens Detailmaaling paa Island.

Af Oberst **E. C. Rasmussen**, Chef for Generalstabens topografiske Afdeling.
Hermed et Kort over Reykjaviks og Havnefjords Omegn.

Kaptajn Lund-Larsen har tidligere i „Geografisk Tidsskrift“ (16 Bd. Hefte VII—VIII og 17 Bd. Hefte I—II) givet en Fremstilling af Generalstabens Basismaaling paa Island og Triangulationen langs Sydkysten, der paabegyndtes i 1902, nærmest paa Foranledning af Søkartarkivet, som i høj Grad savnede Støttepunkter for Kortlægningen af Farvandet, navnlig udfor Strækningen fra Portland til Hornafjord. Oprindeligt havde man tænkt sig, at en Række af trigonometrisk fastlagte Punkter alene vilde kunne yde et tilstrækkeligt Grundlag for Søopmaalingen, idet man gik ud fra, at de paaviste Mangler ved den i Begyndelsen af forrige Aarhundrede udførte Triangulation i Hovedsagen var Grund til, at Gunnlaugssons Kort havde vist sig utilstrækkelig nøjagtigt for det omhandlede Formaal. En Sammenligning imellem Kortet og Terrænet, saaledes som jeg for første Gang havde Lejlighed til at anstille den under min Inspektionsrejse i 1902, vil dog hurtigt vise, at Kortet, saa beundringsværdigt det som Arbejde af Enkeltmand under Datidens Forhold maa siges at være, i store Partier er for skitse-mæssigt behandlet og desuden behæftet med altfor betydelige Fejl til at de trigonometrisk indlagte Punkter i Særdeleshed paa ovennævnte Strækning overalt ville kunne konstateres fra Søen med fornøden Sikkerhed. Hertil kommer, at Kystlinjen paa enkelte Steder er i høj Grad forandret siden Udførelsen af de Maalinger og Rekognosceringer, der danne Grundlag for Gunnlaugssons Kort. Planen til en Detailmaaling i den Udstrækning, der er nødvendig,

for det nærmest foreliggende Formaal — at tilvejebringe et Grundlag for Søopmaalingen — blev derfor allerede i Fjor udkastet af den topografiske Afdeling, saaledes som jeg i det Følgende skal forsøge at fremstille den i store Træk.

Da det med Bestemthed kan forudses, at Kravet om en fuldstændig topografisk Detailmaaling af Islands Kystegne i Forbindelse med en geografisk Opmaaling af Indlandet ikke i Længden lader sig afvise, har det været et ledende Princip for alle af Generalstaben foretagne topografiske Arbejder paa Island at udføre dem saaledes, at de kunne fortsættes og de indvundne Resultater sammenarbejdes med senere Maalinger til et ensartet Hele. Triangulationen fra Reykjavik til Hornafjord er derfor udført med et saadant Overskud af Nøjagtighed, at den har blivende Betydning, og Trekantpunkterne ere afmærkede paa en varig Maade. Efter samme Princip har Generalstaben ikke ment at kunne lade sig nøje med at tilvejebringe Kystkort udelukkende med Søopmaalingen for Øje, men Detailmaalingen vil blive udført med topografisk Udførlighed, og fuldstændige Kortblade, der kunne indpasses i et planmæssigt Atlas, ville blive maalte.

Hvad dernæst selve Opmaalingsmethoden angaar, har Generalstaben i sin Plan fastholdt den ved gode topografiske Maalinger over alt hævdede Grundsætning, at Detailmaalingoperationerne i Marken skulle hvile paa de ved Triangulationen og Nivellementet fastlagte Grundpunkter, saa at der ikke kan opstaa Ophobninger af Fejl eller Vanskeligheder ved Kortbladenes Sammen-